

Zorlamalı Titreşim Testleri

Prof. Dr. Uğurhan Akyüz

SERAMAR Çalıştayı

01 Ekim 2010 — Hatay, Türkiye

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Amaç

- Yapı sistemlerinin deprem, rüzgar, vb. dinamik yüklere maruz kaldığında gösterdiği davranışı belirleyen dinamik özelliklerin zorlamalı titreşim testleri ile tespit edilmesi

Zorlamalı Titreşim Testleri

- Gerçek yapılara uygulanır
- Doğal frekans ve mod şekilleri elde edilir
- Modal sönüm oranı hesaplanır
- **Tahribatsız test yöntemidir.**

Sunum Planı

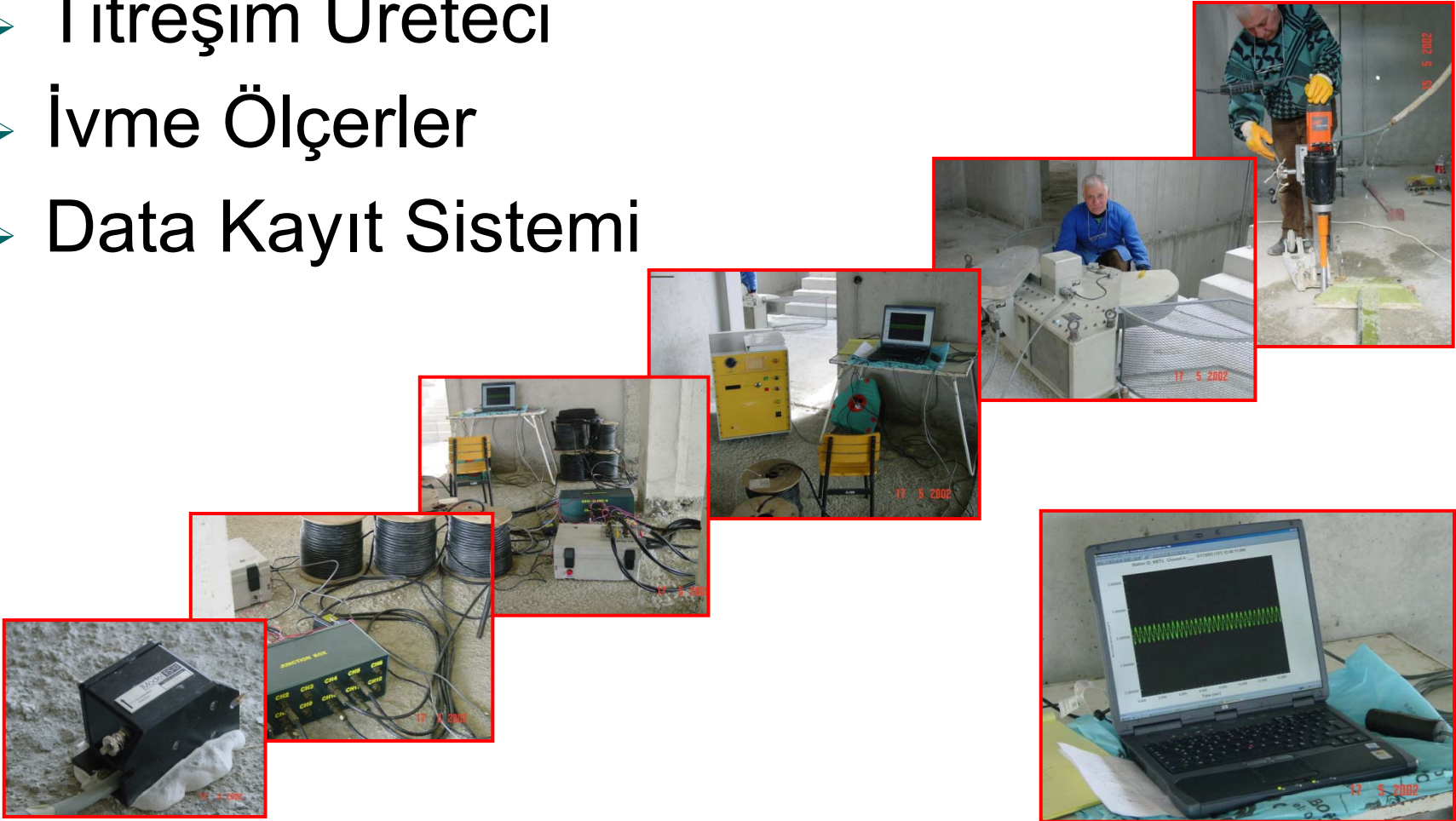

- Test Ekipmanı
- Test Prosedürü
- Yapısal Dinamik Özelliklerin Tespiti
- Sonlu Eleman Yapı Modelleri
- Özet

Test Ekipmanı

- Titreşim Üreteci
- İvme Ölçerler
- Data Kayıt Sistemi

Titreşim Üretecı

Kinematics Model VG-1

Titreşim Üreteci

Kontrol Konsolu

Ağırlık sepetleri

Kinemetrics Model VG-1

Her bir sepete kurşun ağırlıklar simetrik ve birbirleri ile eş olarak yüklenir.

Ağırlık sepetleri

Kinematics Model VG-1

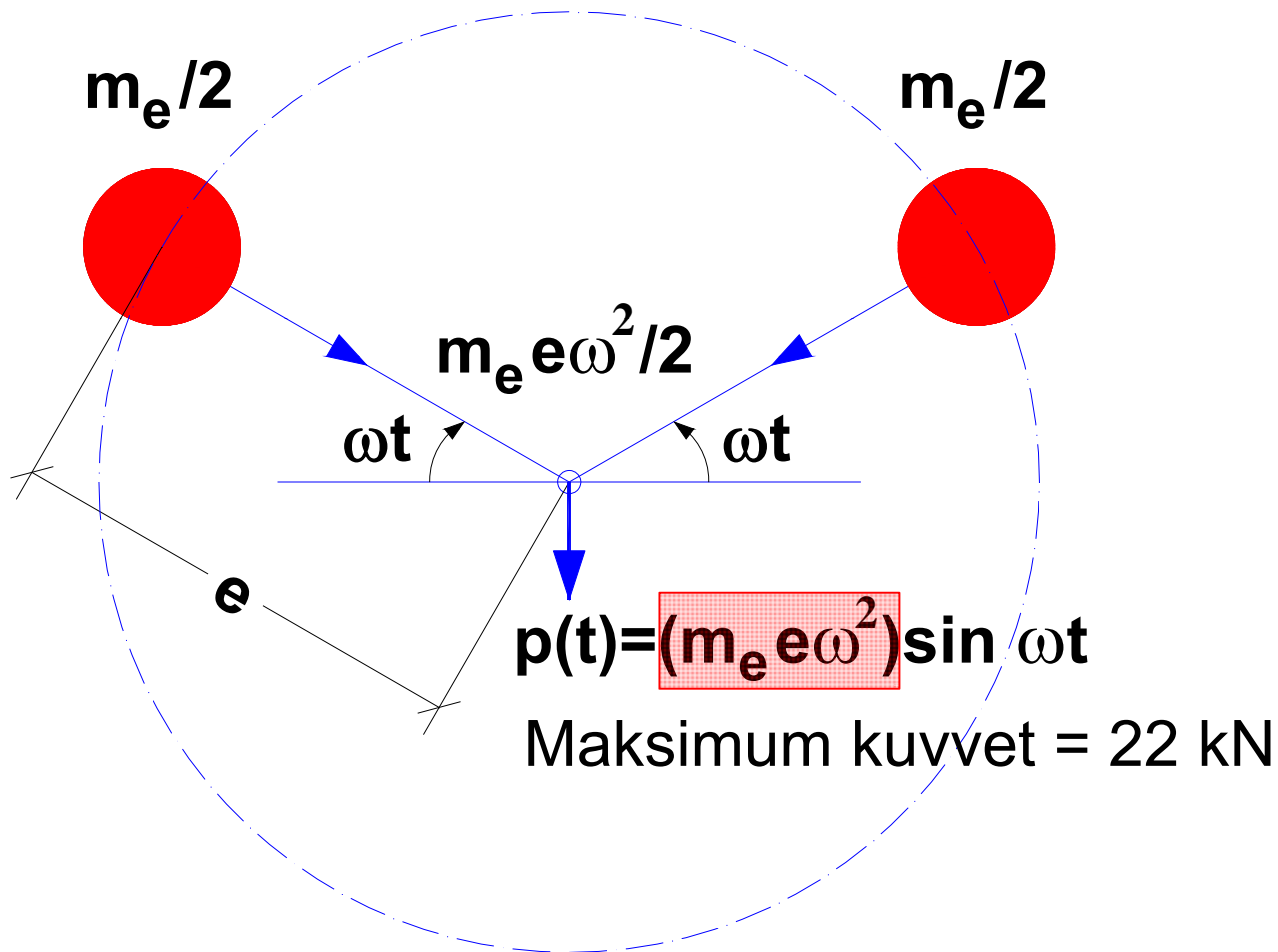
Kontrol Konsolu

Kontrol konsolu yardımıyla sepetler 0–9,7 Hz aralığında seçilen bir dönüş frekansı ile birbirine zıt yönde döndürülür.

Harmonik kuvvet

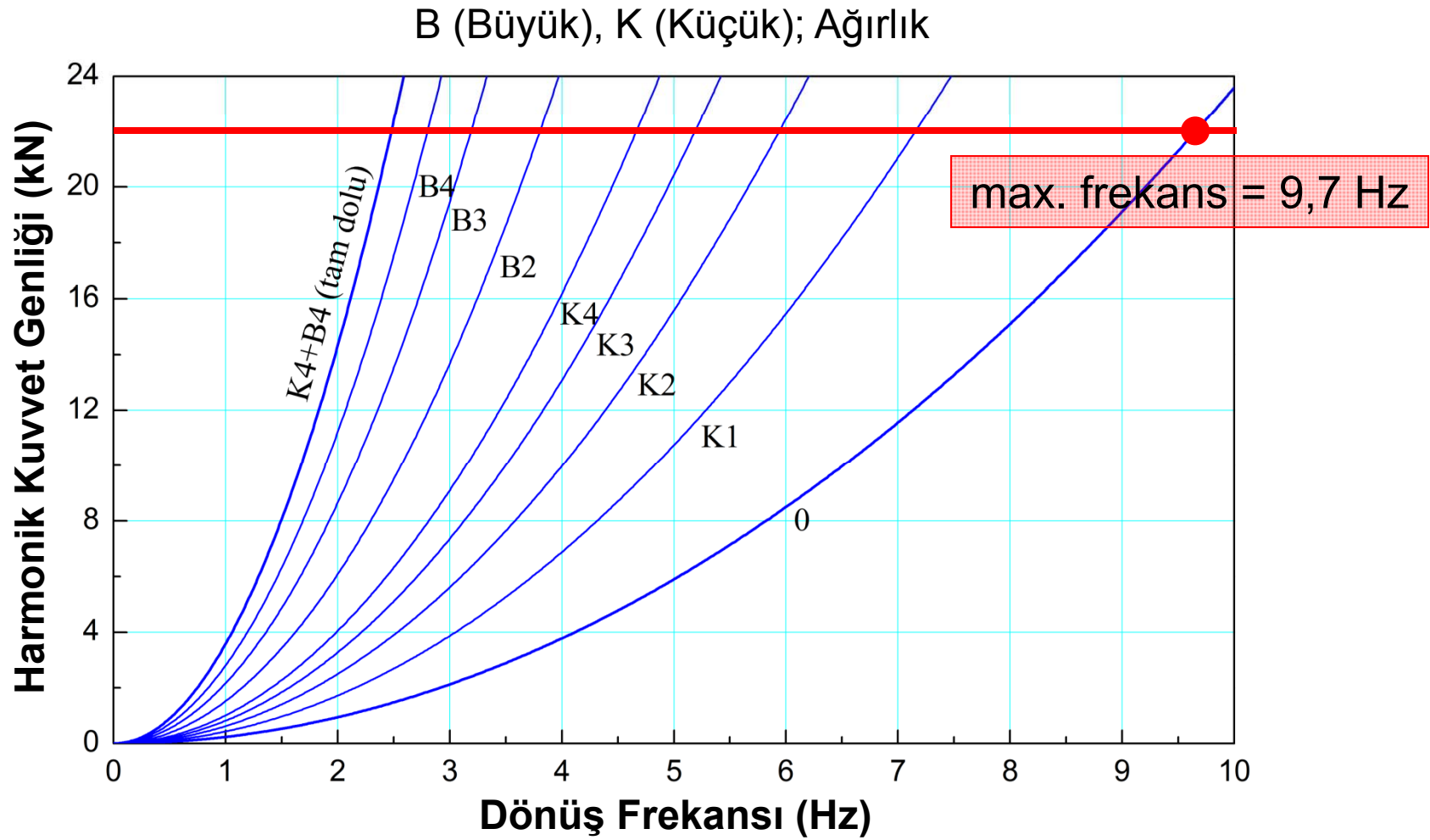

Titreşim Üretecisi

Kuvvet yönünü deęiřtirme

Makine limitleri

İvme Ölçerler

Kinemetrics EpiSensor ES-U

- tek bileşenli
- $\pm 4, 2, 1, \frac{1}{2}, \frac{1}{4}$ g aralığında kayıt imkanı
- DC–200 Hz band genişliği

Data Kayıt Sistemi

Kinematics K2

- 12 kanallı sistem
- 20, 40, 50, 100, 200, 250 kayıt/saniye seçme imkanları
- 200 kayıt/saniye seçimi ile DC–80 Hz aralığında frekans tepkisi

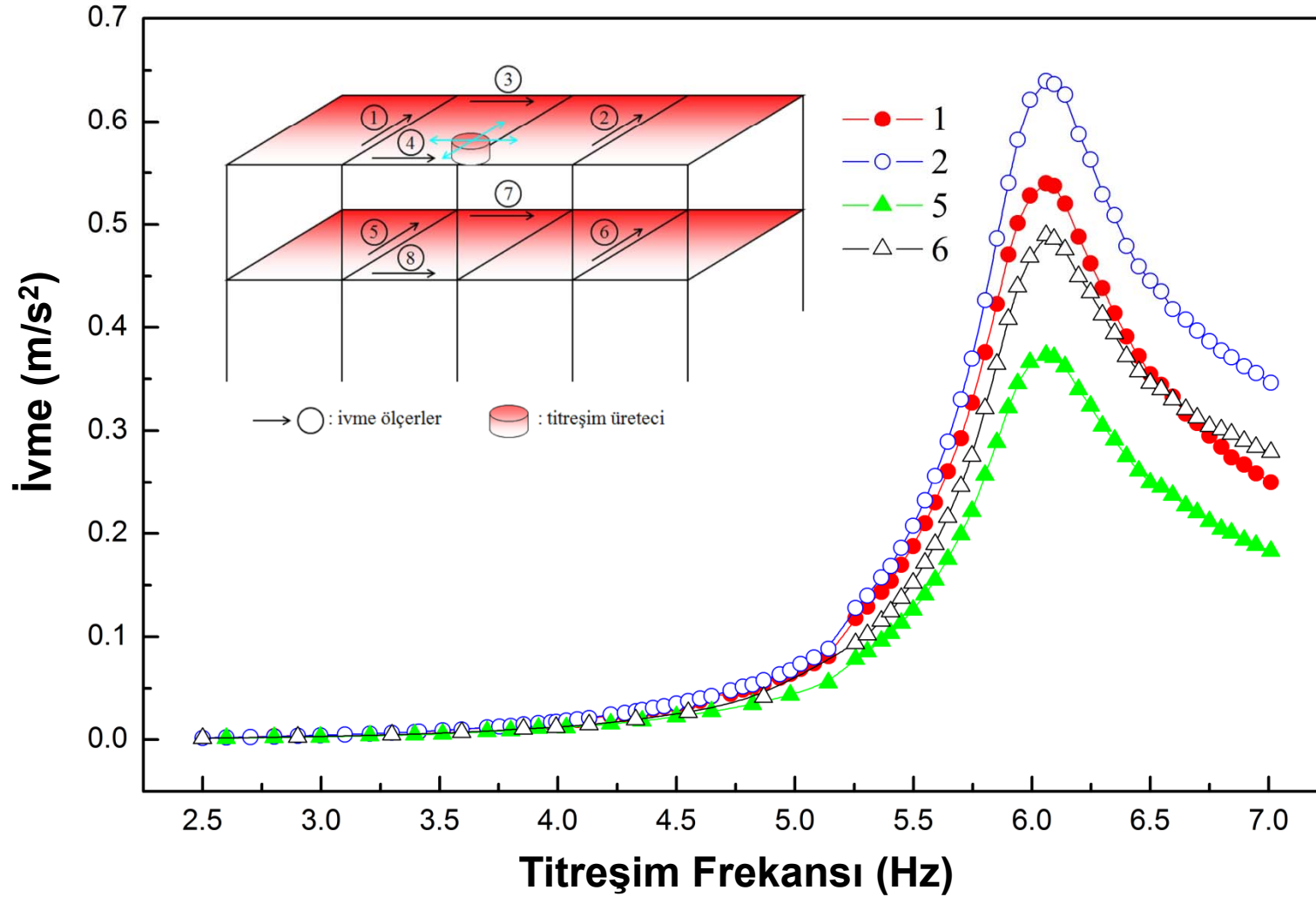

Test Prosedürü

- Titreşim üretici genelde yapının üst katlarından birine monte edilir.
- İvme ölçerler çeşitli katlara yerleştirilir.
- Titreşim üretici düşük bir frekansta çalıştırılır.
- Yapıdaki titreşimlerin kararlı duruma gelmesi için bir süre beklenir ve kayıt alınır.
- Bu işleme titreşim üreticinin frekansı artırılarak devam edilir.
- Yapının **ivme-frekans tepki eğrileri** elde edilir.

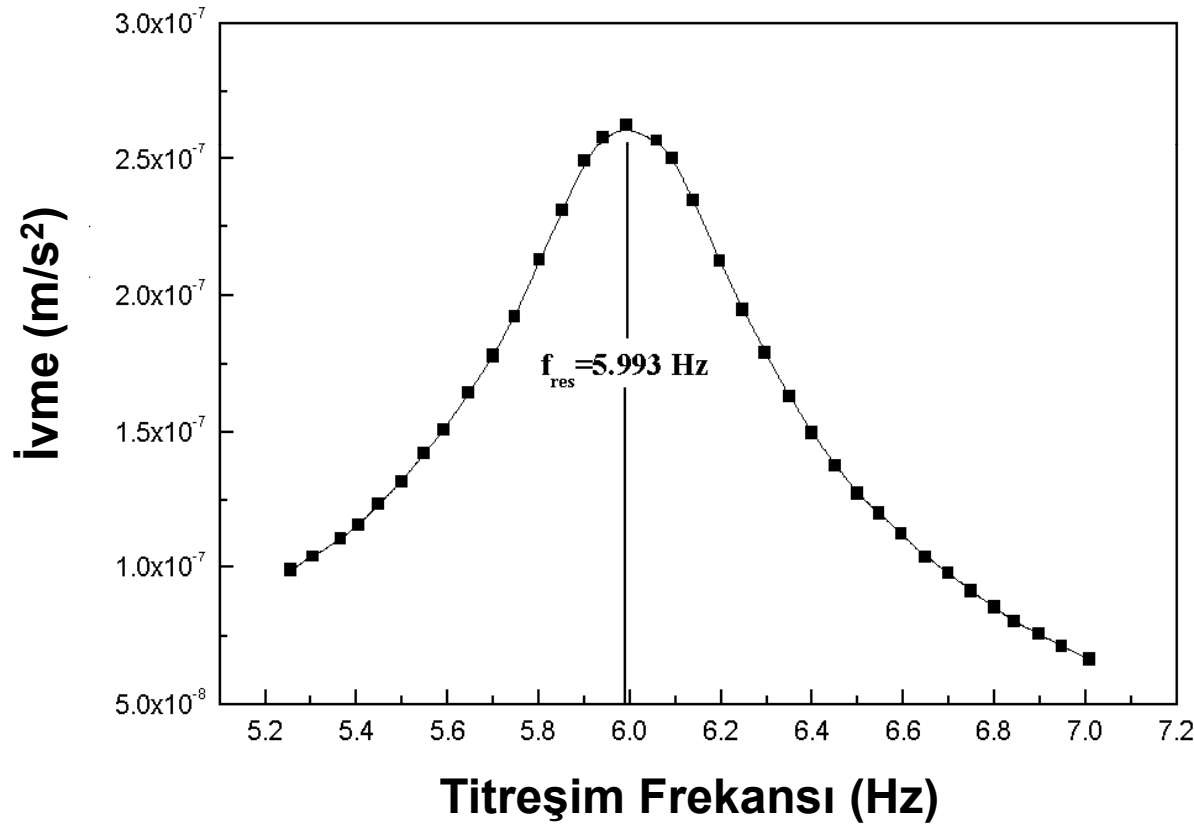
İvme-frekans tepki eğrileri

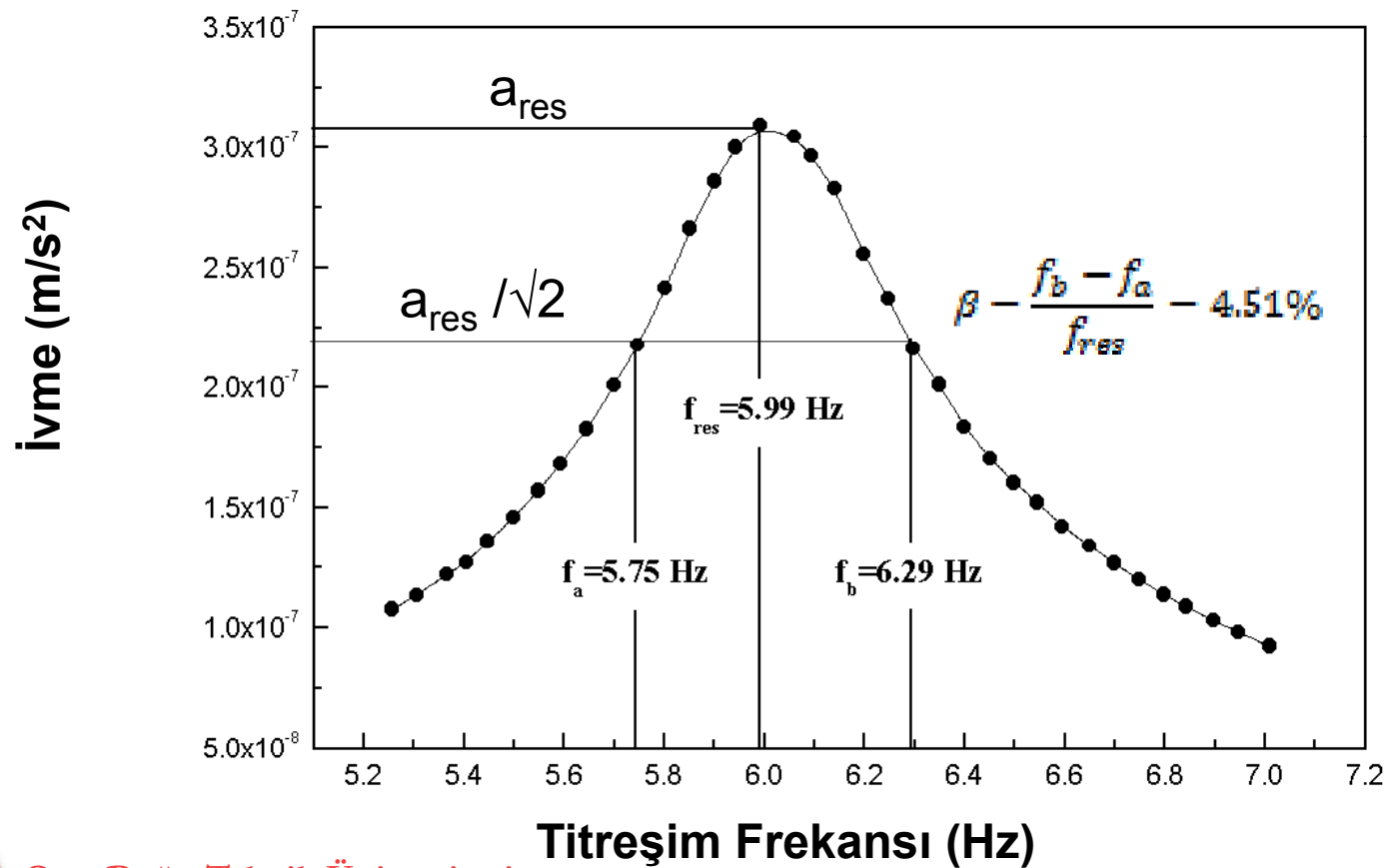
Yapısal Dinamik Özelliklerin Tespiti

Yapı doğal titreşim frekansları rezonans durumunu veren üreteç frekansları olarak belirlenir.

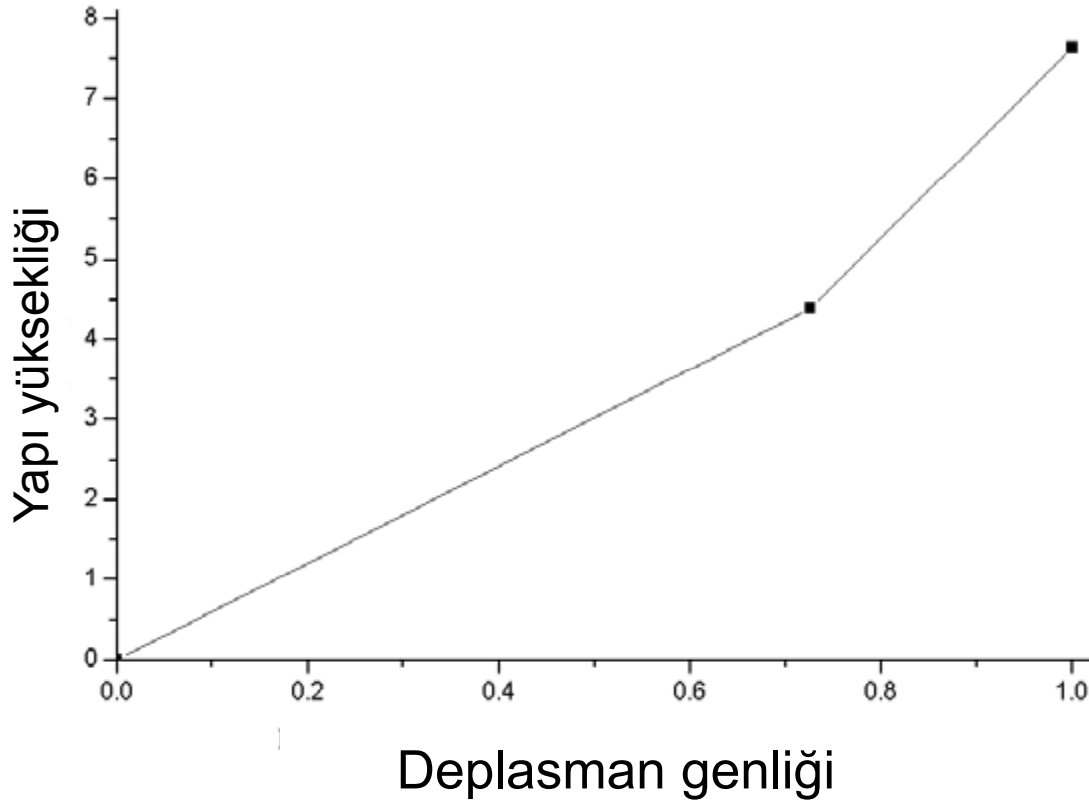
Yapısal Dinamik Özelliklerin Tespiti

Modal sönüm oranları yarı-yükseklik genişliği metodu ile hesaplanır.

Yapısal Dinamik Özelliklerin Tespiti

Yapı mod şekilleri ise rezonans frekanslarında ölçülen tepkilerden bulunur.

Sonlu Eleman Yapı Modelleri

Zorlamalı titreşim testleri ile tespit edilen yapısal dinamik özellikler, yapıların sonlu eleman modellerinin doğrulanması ve kalibre edilmesinde kullanılır.

Özet

- Zorlamalı titreşim testleri **yapılara zarar vermeden** yapısal dinamik özelliklerin doğrudan ve hatasız olarak tespit edilebildiği testlerdir.
- Tespit edilen dinamik özellikler, yapıların sonlu eleman modellerinin doğrulanmasında kullanılır.

Özet

- Bu modellerin kullanıldığı deprem riski belirleme çalışmalarının güvenilirliği sağlanmış olur.

